

Slutrapport för förstudie: Kreativa lantbrukare – se möjligheterna med alla dessa hästar!

Ett projekt som genomförts på uppdrag av Företagarcentrum i Sala Ekonomisk Förening, FtgC med medel från Leader Nedre Dalälven i syfte att stimulera till utveckling av företagande på landsbygden.

Författare: Ingela Hedström, projektledare

Projektnamn: Kreativa lantbrukare – se möjligheterna med alla dessa hästar!

Diarienummer: 49

Journalnummer: 2009-7620

Kundnr: U 4774

Stödmottagare: Företagarcentrum i Sala Ekonomisk Förening.

Projektid: 2010-03-01--2011-02-28

Kontaktpersoner för projektet;

Ingela Hedström,

projektledare, tfn 070-73 63 188, e-post: info@stallhammarhagen.se

Annica Åkerblom, Företagarcentrum i Sala Ekonomisk Förening, FtgC

tfn 0224-677 800, 0224-677 804, e-post: info@foretagarcentrum.se

Inledning

Hästnäringen är jordbrukets fjärde största inkomstkälla och en av förklaringarna till att vi har en levande landsbygd. Hästen bidrar till att hålla landskapet öppet och skapar tusentals arbetstillfällen för de lantbrukare som odlar kraft- och stråfoder till landets 360 000 hästar.

Hästturism är en viktig verksamhet som expanderat kraftigt under de senaste åren. De flesta hästturistföretag är små, men många vill växa. Turistnäringen med häst är liksom övriga turistnäringar på uppgång. Hästnäringen är därmed en betydande del i näringslivet.

Projektet skall utveckla förutsättningarna för den kreativa lantbrukaren att se möjligheten att bredda sitt företagande på landsbygden och därmed kunna se en ökad lönsamhet. En kreativ och målmedveten lantbrukare främjar utvecklingen av landsbygden.

Syfte

Genom en förstudie har underlag tagits fram med förslag på möjligheter till vad den kreativa lantbrukaren kan göra för att skapa bättre förutsättningar för sin verksamhet. Syftet har varit att visa på insatser för att identifiera nya idéer och stimulera till en motivation att utveckla och öka lönsamheten i sitt företagande på landsbygden.

Mål

- bidra, stärka och tillvarata möjligheter till ökad lönsamhet på landsbygden.
- öka motivationen som därefter ska leda till handling.
- uppmuntra lantbrukare och landsbygdsföretagare med gårdar till ett marknadstänkande.
- uppnå ett ökat samarbete mellan redan etablerade företagare på landsbygden för att öka förståelsen och kunskapen om att dra nytta av varandra.

Målgrupp

Alla som är etablerade på landsbygden ska kunna dra nytta av projektets resultat, såväl lantbrukare som övriga landsbygdsföretagare, liksom även de som står inför planering och nyetablering inom landsbygden. Projektverksamheten har utgått från Sala kommun men har vänt sig till hela Nedre Dalälvens område.

Metod / Genomförande

Stallhammarhagen i Sala kommun är en toppmodern anläggning som kan erbjuda hästintresserade ett flertal olika tjänster. Här finns en möjlighet för andra aktörer att ta del av en redan lyckad satsning på landsbygden. FtgC i Sala har därför valt att arbeta med det konceptet, då erfarenheten härifrån kan användas som inspiration och förebild för den kreativa lantbrukaren som behöver ytterligare ben att stå på i sin verksamhet eller att ställa om till annan verksamhet än traditionellt jordbruk.

Ingela Hedström, Stallhammarhagen har anlitats som projektledare, 25 procent under projekttiden ett år.

- En research har genomförts på projektets referensanläggning, Stallhammarhagen.
- Ovanstående research har sammanställas i ett skriftligt underlag.
- Event har anordnats för intresserade i målgruppen, kommun, myndigheter, press m.m.
- Ledning och coaching av intressenter .

Uppföljning, avstämning och rapportering till projektägaren har skett via träffar, telefon eller e-post kontinuerligt under projekttiden.

Resultatredovisning

Sammanfattning av projektet

Bakgrunden till projektidén

Hästturism är en viktig verksamhet som expanderat kraftigt under de senaste åren. De flesta hästturistföretag är små, men många vill växa. Turistnäringen med häst är liksom övriga turistnäringar på uppgång.

Stallhammarhagen i Sala kommun är en toppmodern anläggning som kan erbjuda hästintresserade ett flertal olika tjänster. Här finns en möjlighet för andra aktörer att ta del av en redan lyckad satsning på landsbygden. Erfarenheten härifrån kan användas som inspiration och förebild för den kreativa lantbrukaren som behöver ytterligare ben att stå på i sin verksamhet eller att ställa om till annan verksamhet än traditionellt jordbruk.

FtgC i Sala har kunnat få en klar bild av intresset för företagsutveckling på landsbygden och möjlighet att fånga upp ev. företag som vill utveckla sin verksamhet i framtiden och kan då bidra med all tänkbar hjälp samtidigt som Stallhammarhagen kan bidra med sin kunskap och kompetens.

Planer att genomföra enligt projektplanen / vad genomfördes

I enlighet med projektplanen har en research genomförts på projektets referensanläggning, Stallhammarhagen i Sala. Man har tittat på hur det såg ut? Vad man utgick ifrån? Hur ser det ut idag? Hur man når dit? Vad man ser framöver och hur man ser på framtiden?

Event har anordnats där intresserade i målgruppen, kommun, myndigheter, press och media samt andra intressenter inom området har bjudits in till Stallhammarhagen.

För att stimulera till nytänkande och motivation till handling har projektet erbjudit möjlighet till;

- information som kan inspirera och stödja
- coachning
- föreläsningar för inspiration och nytänkande
- studiebesök för att kunna se på goda exempel.

Resultat av genomförda planer / positiva effekter

Research av projektets referensanläggning har sammanställts i en folder.

Projektets event lockade färre personer än beräknat. För några i målgruppen som visat intresse fanns inte möjligheten att delta vid utsatta datum för information och visning. Flera av dessa har besökt anläggningen vid senare tillfällen.

Det positiva i att grupperna blev mindre kan summeras med att känslan för kvalité och utbyte blir mycket bättre vid en mindre grupp. Mer utrymme ges till tid och diskussioner med den enskilde.

Programmet vid visningarna har utgjorts av en information, power-point presentation och en rundvandring på referensanläggningen. Många intressanta diskussioner har förts kring olika verksamheter och ur olika perspektiv vilket ökar förståelsen och kunskapen om att kunna dra nytta av varandra, vilket är en del i projektets mål. Många positiva reaktioner har framförts från engagerade lantbrukare som visat intresse för den verksamhet och den utveckling som har skett kring det landsbygdsområde där Stallhammarhagen ingår.

På bilden ses en del av en grupp på studiebesök vid Stallhammarhagen i Sala.

Det är viktigt att skapa ett engagemang på landsbygden, vilket vi tydligt har sett som positivt. Det är något som skapar en ökad förståelse och kunskap om varandra och att se möjligheter till att dra nytta av varandra.

Genomförande av projektet

Personer som medverkade / samarbeten

FtgC i Sala har varit projektägare. Projektledare har varit Ingela Hedström, Stallhammarhagen i Sala, 25 procent under projekttiden ett år. Under projekttiden har samarbete skett med LRF Mälardalen och LRF Dalarna med fokus på de kommuner som ligger inom Nedre Dalälvens område. Samarbete har också skett med Hästlyftet i Gävleborg, vilket är en helt ny samarbetspartner för kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Motivation och viljan till projektet

Landsbygden behöver utvecklas och en kreativ och målmedveten lantbrukare främjar utvecklingen. Kunskap om andra förutsättningar, att se ideala sådana för såväl djur som människor ger en ökad livskvalitet. Med en ökad tillväxt och sysselsättning ökar hela attraktiviteten av landsbygden. Hästturism är en viktig verksamhet som expanderat kraftigt under de senaste åren. De flesta hästturistföretag är små, men många vill växa. En del i landsbygdsutvecklingen är att se och ta vara på möjligheter till utveckling för den redan etablerade verksamheten. Projektet vill skapa insikt om och stimulera till nytänkande för att se möjligheter till nya verksamhetsgrenar och därmed möjligheten till en lönsammare utveckling av lantbrukarens verksamhet.

Målgrupper

Nyttan av projektet

Alla som är etablerade på landsbygden ska kunna dra nytta av projektet. Projektet gynnar den "traditionella bonden/lantbrukaren" i regionen med målsättning att ta tillvara på och utveckla de resurser och förutsättningar som finns i området. Projektet har vänt sig till den redan etablerade lantbrukaren som vill komplettera sin redan etablerade verksamhet eller vill tillskapa nya möjligheter som ex inackordering för hästar, uthyrning av boende eller avstyckning av mark. En annan målgrupp är de som står inför planering och nyetablering inom landsbygden. Hästturismen är en näring med kraftig uppgång som gör att många små hästturistföretag vill utvecklas och växa.

Andra intressenter för projektet är LRF Mälardalen och Dalarna.

I projektet har man kunnat ta del av en redan lyckad satsning. Hos Stallhammarhagen finns en bred kunskap och kompetens samt en erfarenhet. Man har genom sin satsning lyckats både för sin egen del men även tillsammans med andra aktörer då man fått ett helt område att exploateras.

Stallhammarhagen är en nybyggd ridanläggning i Sala, belägen på landsbygden men med närhet till centrala Sala. Man har byggt upp en toppmodern anläggning med inackordering för hästar som också inrymmer ett boende med Bed & Breakfast. I anslutning till stall finns hagar, grusbana, gräsbana och ett ridhus.

Anläggningen uppfyller alla de krav som ställs kring miljö, trygghet och säkerhet och är godkänd och certifierad enligt säker hästverksamhet. Flera berörda myndigheter och organisationer vid klassificering av anläggningen har visat intresse för viljan att lyfta fram denna typ av anläggning som en referensanläggning.

Området har utvecklats till ett attraktivt landsbygdsområde där nu också kommunen enligt ett planförslag föreslår ett stadsnära boende med ett tjugotal villor.

Några intressenter har besökt anläggningen i studiebesökssyfte för att kunna applicera verksamheten på andra håll i landet men även vårt grannland Norge.

Vad genomfördes i projektet

Projektet har löpt under ett år med tidsperioden 2010-03-01--2011-02-28.

Planerade aktiviteter i projektplanen var inbjudan till tre event på projektets referensanläggning Stallhammarhagen i Sala. Till eventen fanns möjlighet till tre alternativa dagar. Två event genomfördes p.g.a ett lägre deltagarantal än beräknat. Val av tidpunkt för dessa event som arrangerades i slutet av september och början av oktober utgick ifrån tid för skörd och älgjakt.

Det är svårt att göra en bedömning av varför deltagarantalet blev färre än beräknat. För några i målgruppen som visat intresse fanns inte möjligheten att delta vid utsatta datum för information och visning. Flera av dessa har besökt anläggningen vid senare tillfällen.

Det positiva i att grupperna blev mindre kan summeras med att känslan för kvalitet och utbyte blir mycket bättre vid en mindre grupp. Mer utrymme ges till tid och diskussioner för den enskilde.

Projektets mål och resultat

Mål

- bidra, stärka och tillvarata möjligheter till ökad lönsamhet på landsbygden.
- öka motivationen som därefter ska leda till handling.
- uppmuntra lantbrukare och landsbygdsföretagare med gårdar till ett marknadstänkande.
- uppnå ett ökat samarbete mellan redan etablerade företagare på landsbygden för att öka förståelsen och kunskapen om att dra nytta av varandra.

Resultat

Resultaten för projektets mål är svåra att mäta på kort sikt. Däremot finns en övertygelse att projektets mål uppfyllts utifrån den respons och det engagemang som framkommit vid kontakt med alla kreativa lantbrukare utifrån deras positiva tankar och idéer. Att gå från tanke till handling är en process som växer fram. I projektet har man kunnat bidra med och förmedla kunskap som skall stärka lantbrukaren i dess beslut till handling.

Under projektets genomförande har samarbeten inletts entreprenörer emellan.

Hållbar utveckling

Kunskap om andra förutsättningar, att se ideala sådana för såväl djur som människor ger en ökad livskvalitet. En kreativ och målmedveten lantbrukare främjar utvecklingen. Med en ökad tillväxt och sysselsättning kommer attraktiviteten på landsbygden att öka. Därmed främjar projektet en både socialt och ekonomiskt hållbar utveckling på landsbygden.

Ungdomar / kvinnor / personer med utländsk bakgrund

Projektets event har representerats av både manliga och kvinnliga deltagare, ungdomar såväl deltagare med utländskt ursprung.

Spridning av resultatet

En folder har skapats i projektet för spridning till aktörer inom lantbruket/landsbygden och andra intressenter såsom kommun, myndigheter och andra organisationer med intresse för en ökad lönsamhet på landsbygden.

Samarbete har skett med LRF Mälardalen för utskick till LRF-medlemmar likaså med LRF Dalarna. LRF-medlemmar i Mälardalen har nåtts med utskick via post.

Medlemmar i Dalarna, de kommuner som ligger inom Nedre Dalälvens område har informerats via mail. Ytterligare spridning om projektet och de event som anordnats inom ramen för projektet har skett via Hästlyftet, Gävleborg.

Press och media har bjudits in till projektets event som resulterat i en artikel i Västmanlands Nyheter. Via LRF Mälardalen har reportage gjorts på Gröna sidorna och På G i tidningen Land. Via tidningen Land har LRF Mälardalen distribuerat sitt aktivitetsblad, där projektet har lyfts fram. Projektet har även påannonserats via Dalarna under På G i tidningen Land.

FtgC i Sala har annonserat om projektet i tidningen Sala Allehanda. På www.foretagarcentrum.se finns all information om projektet att ta del av. FtgC har genom projektet fått en klar bild av intresset för företagsutveckling på landsbygden och kan fortsättningsvis bidra med all tänkbar hjälp samtidigt som Stallhammarhagen kan bidra med sin kunskap och kompetens.

Sammanfattande slutsatser

Det är en klar trend att allt fler människor flyttar till landsbygden för att kanske ha möjligheten att hålla en eller ett par hästar för hobbymål. Attraktiviteten av landsbygden kan därmed skapa goda förutsättningar för den traditionella "bonden/lantbrukaren" att bredda sin verksamhet. Kanske kan man se möjligheter att utnyttja ev. byggnader som redan finns på fastigheten.

Det har varit en oerhörd stimulans att få inspirera med nytänkande för ökat entreprenörskap och nya försörjningsmöjligheter hos lantbrukare och andra landsbygdsföretagare. För att stimulera till förändring måste vikten av en förändring utifrån det ofta traditionella tänkandet visa på goda möjligheter. Ur det perspektivet har det varit mycket betydelsefullt att kunna visa en anläggning med goda resultat på en lyckad satsning. En förebild kan vara lättare att applicera på sin egen gård/verksamhet och det stärker motivationen att utveckla. Att genomföra förändringar kan dock vara en process från tanke till handling som kräver utrymme för tid. Projektet har skapat goda förutsättningar inför kommande fas för de som önskar göra en förändring i sin verksamhet.

2011-04-06

Kostnadsförklaringar slutrapport för projekt

Kreativa lantbrukare – se möjligheterna med alla dessa hästar!

Projektnamn: Kreativa lantbrukare – se möjligheterna med alla dessa hästar!

Diarienummer: 49

Journalnummer: 2009-7620

Kundnr: U 4774

Projektid: 2010-03-01—2011-02-28.

Kontaktpersoner för projektet:

Ingela Hedström,

projektledare, tfn 070-73 63 188, e-post: info@stallhammarhagen.se

Annica Åkerblom, Företagarcentrum i Sala Ekonomisk Förening, FtgC,

tfn 0224-677 800, 0224-677 804, e-post: info@foretagarcentrum.se

Kostnadsförklaringar

Kostnad projektledare, total kostnad för projektet 91 875 kr har fördelats på tolv månader = 7 656 kr/månad. Redovisning av arbetad tid framgår av projektdagbok/månad.

Ideellt arbete enligt redovisning projektdagbok-redovisning av ideell tid per aktivitet = 70 700 kr totalt under hela projektiden. Belopp för ideellt arbete i budget har ej uppnåtts. Detta till följd av det mindre antalet deltagare vid planerade event. Som framgår av slutrapporten kan dock summeras någonting positivt med mindre besöksgrupper. Kvalité och utbyte blir mycket bättre vid en mindre grupp. Mer utrymme ges till tid och diskussioner för den enskilde. Det är svårt att bedöma varför deltagarantalet blev färre än beräknat. För några i målgruppen som visat intresse fanns inte möjligheten att delta vid utsatta datum för information och visning. Referensanläggningen har dock besökts av många intresserade efter de event som arrangerades under hösten.

Processtöd, total kostnad 6.950 kr fördelat på tolv månader = 4 760 kr november 2010 t o m februari 2011.

/ Ingela Hedström, projektledare